

Solrød Kommune
Solrød Center 1
2680 Solrød Strand

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tel : 33 92 33 70
Fax : 33 91 33 88
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

26. februar 2016

Afgørelse vedrørende klage over fredning af Uglegårdsskolen

Den 30. juli 2015 traf Kulturstyrelsen afgørelse om fredning af Uglegårdsskolen beliggende Tingsryds Allé 25, 2680 Solrød Strand, matr.nr. 9g, Solrød By, Solrød, Solrød Kommune. Uglegårdsskolen er bestående af skolebygningen og haveanlægget af Halldor Gunløgsson og Jørn Nielsen med tilbygninger, beliggende på det forhøjede areal mellem Vestre Grænsevej, Mosestien og Kærstien samt mod øst afgrænset af stien mellem skolebygningen og det åbne sports- og legeareal

Den 25. august 2015 klagede I over Kulturstyrelsens afgørelse.

Kulturministeriets afgørelse

Kulturministeriet stadfæster Kulturstyrelsens afgørelse.

Baggrunden for Kulturministeriets afgørelse følger nedenfor.

Sagens forløb

Den 24. oktober 2014 blev Solrød Kommune orienteret om, at Kulturstyrelsen har modtaget en henvendelse om at frede Uglegårdsskolen.

Den 3. november 2014 besigtigede Kulturstyrelsen Uglegårdsskolen sammen med en repræsentant for Solrød Kommune og Uglegårdsskolen.

Den 10. december 2014 indstillede Det Særlige Bygningssyn Uglegårdsskolen til fredning.

Den 13. januar 2015 blev ejer orienteret om Det Særlige Bygningssyns indstilling af Uglegårdsskolen til fredning. Kulturstyrelsen sender et høringsbrev vedrørende en eventuel fredning til Solrød Kommune.

Den 22. april 2015 indsendte Solrød Kommune ved borgmester Niels Hörup og administrerende direktør Henrik Winther Nielsen et høringssvar.

Den 18. juni 2015 afholdes, på foranledning af Kulturstyrelsen, et møde med Solrød Kommune angående fredningen. Mødet tager udgangspunkt i høringssvaret. På mødet deltager borgmester Niels Hörup og administrerende direktør Henrik Winther Nielsen.

Den 30. juli 2015 traf Kulturstyrelsen afgørelse om fredning af Uglegårdsskolen.

Den 25. august 2015 klagede I over Kulturstyrelsens afgørelse.

Den 3. september 2015 oversendes klagen og sagens materialer fra Kulturstyrelsen til Kulturministeriet.

Den 14. september 2015 modtog Kulturministeriet Kulturstyrelsens udtalelse i sagen.

Den 15. september 2015 sendte Kulturministeriet Kulturstyrelsens udtalelse i partshøring hos jer.

Den 29. september 2015 modtog Kulturministeriet bemærkninger fra Solrød Kommune til Kulturstyrelsens udtalelse.

Den 1. oktober 2015 sendte Kulturministeriet Solrød Kommunes bemærkninger til partshøring hos Kulturstyrelsen

Den 7. oktober 2015 modtog Kulturministeriet svar fra Kulturstyrelsen, som ikke har yderligere bemærkninger i sagen.

Kulturstyrelsens afgørelse

I afgørelse af 30. juli 2015 anfører Kulturstyrelsen med støtte i Det Særlige Bygningssyns udtalelse, at

- styrelsen finder, at Uglegårdsskolen har de fremragende arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning af et bygningsværk under 50 år,
- formålet med fredningen er at bevare et arkitektonisk og kulturhistorisk unikt eksempel på en folkeskole fra 1970'erne, der på fremragende vis materialiserer flere af datidens toneangivende arkitektoniske og pædagogiske strømninger,
- formålet med fredningen ligeledes er at sikre, at bygningsmæssige ændringer foretages i overensstemmelse med det oprindelige, meget fleksible arkitektoniske grundprincip,
- for så vidt angår den miljømæssig værdi, anfører styrelsen med støtte i Det Særlige Bygningssyns udtalelse, at
  - Uglegårdsskolens miljømæssige værdi relaterer sig til den centrale placering i Solrød Strand, hvor skolen sammen med idrætsfaciliteterne og de grønne områder danner den sydlige del af byens institutionelle centrum,
  - Uglegårdsskolens miljømæssige værdi desuden relaterer sig til den let hævede placering og de mange indgange, der klart afgrænser skolen fra den omkringliggende bebyggelse og samtidig tydeligt signalerer, at der er tale om et offentligt institutionsbyggeri,
- for så vidt angår den kulturhistorisk værdi, anfører styrelsen med støtte i Det Særlige Bygningssyns udtalelse, at
  - Uglegårdsskolens kulturhistoriske værdi knytter sig til kombinationen af en åben-plan arkitektur baseret på et additiv, modulær gridstruktur og en traditionel hjemklaseskole, hvor søjle-bjælke-konstruktionen giver mulighed for en særdeles fleksibel planløsning og rumfordeling, der løbende kan tilpasses skiftende undervisningssituationer og funktionskrav,
  - den kulturhistoriske værdi desuden knytter sig til Uglegårdsskolen som en materialisering af 1970'ernes tanker om et åbent, demokratisk samfund, af datidens bæredygtige og ressourcebevidste tankegang samt af en antiautoritær, eksperimenterende og fællesskabsorienteret pædagogik,
  - hertil kommer den tidstypiske farvesætning samt påvirkningen fra traditionel japansk byggeskik,

- for så vidt angår den arkitektonisk værdi, anfører styrelsen med støtte i Det Særlige Bygningssyn, at
  - Uglegårdsskolens arkitektoniske værdi knytter sig til det enkle og stærke koncept med de to bygningsbånd, den gennemgående kanal, de tværgående broer, overdækningerne og pergolaerne, der binder skolens forskellige rum sammen til et poetisk og sansemættet hele af bygning, have og karakterfuldt vandspejl, til den nære forbindelse mellem ude og inde, den robuste og karakterfulde materialebrug, den prunkløse aptering og enkle detaljering samt den tydelige differentiering mellem det bærende og det bårne, der bevidst udnyttes til at skabe karakterfulde og velproportionerede rumforløb med differentierede højder og tagformer,
  - Uglegårdsskolens arkitektoniske værdi også knytter sig til måden som anlægget via den nære forbindelse mellem ude og inde, de synlige konstruktioner, planløsningen, rumfordelingen, materialeholdningen og farvesætningen balancerer mellem skolen som et fornuftigt og robust offentligt rum til læring og som et rum med varme, intimitet og sanselighed,
- for så vidt angår de bærende fredningsværdier, anfører styrelsen med støtte i Det Særlige Bygningssyn, at
  - de bærende fredningsværdier knytter sig til de to bygningsbånd, kanalen, haven, broerne, overdækningerne og pergolaerne på det hævede plateau til de to bygningsbånds oprindelige konstruktionsprincipper og forskellige modulære opbygning, til den åbne plan, de flytbare skillevægge og de differentierede rumligheder,
  - de bærende fredningsværdier endvidere knytter sig til den nære kontakt mellem ude og inde, til de oprindelige døre, vinduer og skodders format og udformning, havens vegetation og udearealernes oprindelige belægning samt til de varierede tagformer, herunder tøndehvælvene med langsgående tag lys, de markante vandspy og bassinerne med udsmykning,
  - hertil kommer anlæggets oprindelige detaljering, materialeholdning, overfladebehandling, farvesætning og belysning samt de bevarede dele af det oprindelige inventar, herunder skabe, kasser, bøjlestænger og reoler.

Klagepunkterne

I klage af 25. august 2015 anfører I, at

- Solrød Kommune anmoder om omstødelse af fredningsafgørelsen af 30. juli 2015
- Solrød Byråd er meget stolte og glade for Uglegårdsskolen
- Byrådet passer rigtigt godt på- og vedligeholder skolen i den ånd, som den er bygget i,
- Uglegårdsskolen er væsentlig for hele Solrød Kommune, da den er et dagligt omdrejningspunkt for en stor del af kommunens børn og unge,
- Byrådet ikke har planer om at ændre på skolen, men bruger den og udvikler den i takt med de skiftende behov (f.eks. i forbindelse med skolereformen),
- Solrød Kommune gennem ca. 40 år har brugt mange ressourcer på at vedligeholde skolen og ikke mindst udviklet skolen med tilbygninger, så den er tidssvarende,
- Solrød Kommune også fremover vil værne om skolen,
- Kulturstyrelsens afgørelse om fredning i sidste ende må være begrundet i en frygt for, at bygningen bliver misligholdt og forgår,
- denne frygt i Uglegårdsskolens tilfælde er helt ubegrundet,
- Solrød Kommunes primære begrundelser for at anmode ministeren om en omstødelse af fredningsbeslutningen er, at
  - 1) Uglegårdsskolen ikke er 50 år gammel og kan ifølge loven kun fredes, hvis skolen har en "fremragende værdi", eller der i øvrigt foreligger særlige omstændigheder. Det er Solrød Kommunes opfattelse, at disse betingelser ikke er opfyldt. Arkitektonisk er Uglegårdsskolen et spændende byggeri, som I er stolte af, men I anser ikke Uglegårdsskolen for fremragende, og I mener ej heller, at skolen er hverken nedrivningstruet eller forgængelig. I mener derfor ikke, at begrundelsen for at anvende undtagelsesbestemmelsen er opfyldt.
  - 2) Uglegårdsskolen ikke har de fremragende arkitektoniske værdier, der kan begrunde en fredning af en bygning, der er ca. 40 år. Uglegårdsskolen udemærker sig, efter jeres opfattelse, ikke særligt i forhold til andre samtidige bygninger, og adskiller sig i øvrigt på flere områder fra den oprindelige arkitektoniske idé; eksempelvis skulle Uglegårdsskolen oprindeligt opføres i beton, men da træ var billigere, blev dette materiale valgt for at nedbringe opførelsesomkostningerne.

Det er således en overfortolkning, når Kulturstyrelsen "er af den overbevisning", at skolens fremtoning er et udtryk for 1970'ernes tanker om bæredygtighed.

- 3) Uglegårdsskolen hverken er nedrivningstruet eller forgængelig. Efter Solrød Kommunes opfattelse foreligger der ikke særlige omstændigheder som f.eks. nedrivningsfare eller dårlig vedligehold, der kan begrunde en fravigelse af udgangspunktet om kun at frede bygninger over 50 år. Det Særlige Bygningssyn konstaterer da også, at Uglegårdsskolen er velbevaret og vedligeholdelsestilstanden er god. Endvidere at ændringer foretaget af skolen gennem årene: "i det store og hele er sket i respekt for bygningens oprindelige rum- og materialeforståelse".

- ovenstående er uddybet i Solrød Kommunes høringssvar af 22. april 2015,
- det er jeres opfattelse, at Kulturstyrelsen i afgørelse af 30. juli 2015 reelt ikke anerkender eller imødekommer Solrød Kommunes synspunkter,
- opsummeret er jeres grundlæggende opfattelse, at Uglegårdsskolen er velbevaret og fortsat vil blive passet godt på af Solrød Kommune,
- formålet med fredningen således allerede er opfyldt,
- en skole er i konstant forandring og må løbende tilpasses med demografi og de pædagogiske og didaktiske krav, der stilles til en tidssvarende folkeskole,
- en fredning vil indebære unødigt bureaukrati og besværliggøre kommunens anvendelse af sin egen bygningsmasse.

Kulturstyrelsens udtalelse

I udtalelse af 14. september 2015 anfører Kulturstyrelsen, at

- styrelsen i det hele kan henholde sig til afgørelsen af 30. juli 2015,
- styrelsen i tilknytning hertil skal påpege, at styrelsen i sin afgørelse af 30. juni 2015 allerede har taget stilling til Solrød Kommunes indvendinger mod fredningen, således som de fremgik af kommunens høringssvar,
- styrelsen dog ønsker at understrege, at fredningen på ingen måde skyldes en frygt for mislighold, eller manglende tro på Solrød Kommunes interesse i at varetage vedligeholdelsen, og udviklingen af Uglegårdsskolen,

- styrelsen fastholder, at fredningen baserer sig på en faglig udtalelse fra Det Særlige Bygningssyn vedrørende Uglegårdsskolens fremragende arkitektoniske og kulturhistoriske værdier.

Supplerende bemærkninger

Af bemærkninger fra den 29. september 2015 anfører Solrød Kommune, at

- Kulturstyrelsen, efter Solrød Kommunes opfattelse, af hensyn til procedurekrav har bedt om Solrød Kommunes bemærkninger, men reelt ikke har tillagt de fremsendte indvendinger nogen væsentlig betydning, herunder indvendingen mod at bryde med bygningsfredningslovens hovedregel om, at bygninger skal være mindst 50 år gamle.
- Kulturstyrelsen anerkender, at fredningen de facto er overflødig,
- Solrød Kommune finder det uacceptabelt, at fredningsafgørelsen skal fastholdes selvom fredningen bl.a. er uhjemlet og overflødig.

Retsgrundlaget

Grundlaget for Kulturministeriets afgørelse udgøres af lovgivningen, Kulturstyrelsens sagsbehandling, høringssvar og af de indkomne bemærkninger.

Det fremgår af lovekendtgørelse nr. 685 af 9. juni 2011 om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer med senere ændring (bygningsfredningsloven) § 1, stk. 1, at formålet med loven er at værne landets ældre bygninger af arkitektonisk, kulturhistorisk eller miljømæssig værdi, der belyser bolig-, arbejds- og produktionsvilkår og andre væsentlige træk af den samfundsmæssige udvikling.

Af bygningsfredningslovens § 3 fremgår, at kulturministeren kan frede bygninger af væsentlig arkitektonisk eller kulturhistorisk værdi, som er over 50 år gamle. Det følger af § 3, stk. 1, 2. pkt., at bygninger, uanset deres alder, kan fredes, når det er begrundet i deres fremragende værdi eller i andre særlige omstændigheder.

Kompetencen til at træffe afgørelse om fredning efter bygningsfredningsloven er delegeret til Kulturstyrelsen i medfør af bekendtgørelse nr. 1442 af 12. december 2010 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Kulturarvsstyrelsen – nu Kulturstyrelsen § 9, stk. 1, nr. 2.

Sagen er påklaget til Kulturministeriet i medfør af bygningsfredningslovens § 24, stk. 3, og delegationsbekendtgørelsens § 12, stk. 1.

Kulturministeriets begrundelse

Kulturministeriet har ved stadfæstelsen lagt vægt på, at Uglegårdsskolen har de fremragende arkitektoniske og kulturhistoriske værdier, som kan begrunde en fredning af et bygningsværk under 50 år. Kulturministeriet har lagt vægt på Kulturstyrelsens vurdering af, at Uglegårdsskolen er et unikt eksempel på en folkeskole fra 1970'erne, som på fremragende vis materialiserer flere af datidens toneangivende arkitektoniske og pædagogiske strømninger.

Kulturministeriet finder ikke, at klagers påstand om, at bygningsfredningslovens betingelser for at frede en bygning ikke er opfyldt, kan føre til et andet resultat. Kulturministeriet bemærker hertil, at det fremgår af bygningsfredningslovens § 3, stk. 1, 2.pkt. at bygninger uanset deres alder kan fredes, når det er begrundet i deres fremragende værdi, hvilket er vurderet som tilfældet af Det Særlige Bygningssyn og Kulturstyrelsen, og som ligeledes tiltrædes af Kulturministeriet.

Kulturministeriet pointerer, at retsvirkningen af en fredning bl.a. er, at ejeren af bygningen bliver forpligtet til at holde bygningen i forsvarlig stand, og at der ikke må etableres bygningsarbejder uden forudgående tilladelse fra Kulturstyrelsen, jf. bygningsfredningslovens §§ 9 og 10, stk. 1.

Klager gør gældende, at bebyggelsen allerede er og vil blive vedligeholdt i overensstemmelse med det arkitektoniske koncept, og at bygningen dermed allerede er de-facto er fredet. Som nævnt medfører loven en retlig forpligtelse til at holde bygningen i en forsvarlig stand, hvorfor fredningen sikrer den mest effektive fremtidige sikring af bygningens fredningsværdier.

Endvidere finder Kulturministeriet ikke, at det forhold, at Solrød Kommune lægger vægt på muligheden for dynamisk at udvikle skolen, kan føre til et andet resultat. Kulturministeriet ligger i den forbindelse vægt på, at Kulturstyrelsen fremhæver, at ændringer fremover ikke er bremset af fredningen, såfremt bygningsændringerne følger det oprindelige arkitektoniske princip, hvilket skolen hovedsageligt har gjort hidtil. Kulturministeriet bemærker at, i det omfang der påtænkes ændringer i form af byggearbejder skal det ske efter ansøgning jf. bygningsfredningslovens § 10, stk. 1,

hvorved der sikres et kontrolleret udviklingsforløb, hvor ændringer sker i respekt for skolens bærende fredningsværdier. Herudover har Det Særlige Bygningssyn i høring om fredning af 13. januar 2015 anbefalet, at der udarbejdes en vedligeholdelsesmanual. Manualen har den fordel, at der blot skal gives skriftlig underretning ved iværksættelse af bygningsarbejder, som udføres i overensstemmelse med manualen. Manualen skal være godkendt af Kulturstyrelsen og beskrive, hvorledes bygningsændringerne må udføres.

Denne afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Kulturministeriet skal afslutningsvis beklage den lange sagsbehandlingstid.

Med venlig hilsen

Sofie Louise Munch
Fuldmægtig